

Geen touw aan vast te knopen

In de tijd dat schepen van hout waren en mannen van staal werd 'schiemanswerk' als ambacht gezien en zeelui vormden het gilde. In het boek 'Ashley Book of Knots', de knopenbijbel van weleer, worden vele honderden knopen behandeld. Het boek was onmisbaar voor de echte zeeman. Hoe is dat bij de schippers van nu?

Als pleziervaartexpert komt de schrijver van dit artikel dagelijks bij de moderne pleziervaartschippers aan boord. Wat opvalt is dat de schippers van nu heel verschillend met hun touwwerk omgaan. Je ziet 'blijje' jachten, keurig in de box met de juiste spanning op de schone landvasten, de eindjes netjes vrij van het dek. Maar je ziet ook veel treurige exemplaren, schavend en schurend tegen steigers door onjuiste lijnspanning, weggezakte stootwillen en onvoldoende afstand tussen wal en schip. Gedeukt en gekrast.

Schadeclaims

Op jaarbasis worden vele schades door Garantex behandeld die het gevolg zijn van gebrekkig gebruik van het touwwerk aan boord. De jachtschipper geeft het niet graag toe als hij de basis van de schiemanskunst niet kent en roept vaak dat hij heel goed weet hoe het hoort. Maar wij als schadeonderzoekers worden nu eenmaal ingezet om verder te zoeken en vaak leert een simpele navraag bij de havenmeester dat het betreffende jacht al weken of maanden aan de laatste strengen van een meerlijn lag waardoor de kleinste windstoot of golf de lijnen liet breken. De stootwillen leeg en plat. Stormschade? Onvoldoende zorg? Wat zeker is: schiemansonkunde leidt tot vele onnodige schades per jaar. Aan het eigen jacht, maar ook aan het jacht van de buurman. Daar krijg je vrolijke steigerpraat van.

In de knoop

Er zijn tegenwoordig vele boeken in omloop met honderden soorten knopen en steken daarin verklaard. Door de veel-

heid van knoopvormen zakt de gemiddelde schipper de moed in de schoenen en verdwijnt het boek als decoratiestuk in de nautische boekenkast. Jammer en kostbaar. Er zijn eigenlijk maar vijf knoopvormen die je zou moeten kennen om veilig te kunnen varen en afmeren. Van die vijf vormen zijn er verschillende aan elkaar verwant, dat moet toch te leren zijn? Met kennis van deze vijf kun je variaties gaan toepassen, door te dubbelen, slippend te maken, of in de lus te leggen. Enkele basisregels: Een knoop of steek moet betrouwbaar zijn en mag niet ongewild losschieten. De knoop moet losgemaakt kunnen worden als dat nodig is. De knoop en het touwwerk moet voldoende sterk zijn voor alle optredende krachten, of dat nu continue spanning is of een sterk wisselende belasting zoals bij meerlijnen het geval kan zijn. Verder moeten touwwerk en knopen tegen schavielen, loswerken, vervuilen en kinken worden beschermd.

Basisknopen en -steken

- 1) *Twee lijnen aan elkaar verbinden (knopen).*

Platte knoop: Lijnen van gelijke dikte en onder spanning.

Schootsteek: Lijnen van ongelijke dikte en/of niet altijd onder spanning. Altijd te lossen.

- 2) *Een lijn aan een object bevestigen*

(steken).

Halve steken: Feitelijk een mastworp om het vaste part.

Mastworp: voor lijnen aan een reling of rond object (geborgd met een halve steek).

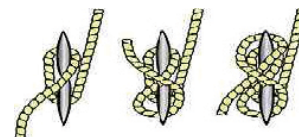

- 3) *Een vaste lus leggen.*

Paalsteek: Een schootsteek variant, ook altijd te lossen.

- 4) *Een kikker/bolder beleggen.*

- 5) *Een stopperknoop (achtknoop).*

De touwtjes in handen

Knopen zijn eenvoudig te leren, zoek maar eens op internet. De knopen worden vaak met bewegende beelden uitgelegd. Een workshop schiemanen in het clubhuis van de jachthaven is nog beter, omdat er handige trucs geleerd worden zoals het werpen van lijnen over grote afstand en het leggen van handige varianten. Alles met als doel: de touwtjes in handen voor een veilige schadevrije vaart.

Van Limburg Stirumstraat 150-160
7901 AT Hoogeveen
T: 088-2993400
info@garantex.nl / www.garantex.nl